

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.980/2016/4.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Almásy Mária előadó bíró

. Udvary Katalin bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

Orgován Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Orgován István ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Jakab János ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 9.Pf. 21.061/2015/3/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 17.P. 20.150/2015/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 175.000 (egyszázhetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes volt a tulajdonosa a ... helyrajzi számú, a természetben az M. u. 37. szám alatti ingatlan 8/16-od tulajdoni hányadának. Az alperes Adó Ügyosztálya adó- és értékbizonyítványt állított ki a perbeli ingatlanról a végrehajtó megkeresésére, az egész ingatlan értékét 80.000.000 forintban, a 8/16-od részét 40.000.000 forintban beköltözhetően, lakottan pedig 28.000.000 forintban határozta meg. A felperessel szemben megindult végrehajtási eljárás során a végrehajtó a végrehajtás alá vont ingatlanhányad vonatkozásában a becsértéket lakottan 28.000.000 forintban, beköltözhetően

40.000.000 forintban állapította meg, a felperessel ezt közölte, aki végrehajtási kifogást nem nyújtott be. A végrehajtási eljárás során a perbeli ingatlan felperest illető tulajdoni hányada 28.000.000 forint értékben került értékesítésre. A felperes megkeresésére az alperes Adó Ügyosztálya - miután a felperes az ingatlanon lévő két nagy ház tulajdonára hivatkozott - 2012. november 14-én állított ki egy újabb adó- és értékbizonyítványt, amely szerint a 80.000.000 forint összértéken belül a két nagy ház és a hozzá tartozó 8/16-od telek értéke 65.000.000 forint beköltözhetően, 45.500.000 forint lakottan.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén 17.500.000 forint és ennek törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az ellene megindult végrehajtási eljárásban a végrehajtó megkeresésére a végrehajtás alá vont ingatlan értékét tévesen tanúsította, az ingatlan árverezése során ezért az ingatlan kikiáltási ára, majd az eladási ára is alacsonyabb összegben került meghatározásra és ezzel őt kár érte.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte és arra hivatkozott, hogy a felperes nem élt a rendes jogorvoslati lehetőségével, az általa kiállított hatósági bizonyítvány tartalma valós és a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt, magatartása és a felperes kára közötti okozati összefüggés hiányzik.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes a rendes jogorvoslat lehetőségét nem vette igénybe, amikor a perbeli ingatlanra vonatkozó becsérték megállapítását tartalmazó határozattal szemben nem terjesztett elő végrehajtási kifogást, ennek hiányában pedig a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján, a kártérítés további elemeire vonatkozó bizonyítás lefolytatása nélkül kellett elutasítani a keresetet. A rendes jogorvoslat elmulasztásának oka közömbös.
- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, annak döntésével eltérő indokolás alapján egyetértett. Megállapította, hogy a hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárás a végrehajtó megkeresésére indult, az eljárást tehát a végrehajtó indította, a közigazgatási jogviszony az alperes és a végrehajtó között jött létre. A felperes jogokat a közigazgatási eljárásban nem gyakorolhatott, a hatósági bizonyítvány tartalmának valótlanságát csak a végrehajtási eljárásban bizonyíthatta. A Vht. 140. §-ának (1) bekezdése szerint a végrehajtó az ingatlan becsértékét az értékesítés előtt 6

hónapnál nem régebbi adó- és értékbizonyítványt is figyelembe véve, vagy bármelyik fél erre irányuló kérelmére igazságügyi szakértő véleménye alapján állapítja meg. Az árverezés kikiáltási ára a végrehajtó által megállapított becsérték volt. A végrehajtási eljárás hozta létre azt a közhatalmi jogviszonyt, amelyben a beszerzett hatósági bizonyítvány joghatását kifejtette, a felperes eljárási és anyagi jogait befolyásolta. A felperes állított kára tehát a végrehajtási eljárásban keletkezett. A kártérítési felelősség megállapításához a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében írt valamennyi szükségképpen feltételnek - a jogellenes magatartásnak, az okozott kárnak és a kettő közötti okozati összefüggésnek - hiánytalanul fenn kell állnia. Bármelyik hiánya a kártérítési kereset elutasítását eredményezi. A fentiekre figyelemmel a felperes tényelődásából bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül is megállapítható volt, hogy az alperes magatartása és a felperes állított kára közötti releváns oksági kapcsolat nem állt fenn, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és a keresetének való helyt adást kért. Arra hivatkozott, hogy a Ket. 15. § (1) bekezdésébe ütközik a jogerős ítélet, mert tévesen állapította meg, hogy az alperest becsértékközlés miatt megkereső önálló bírósági végrehajtó ügyfél lenne. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés értelmében ügyfél az a természetes, vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát, vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve, akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.
- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján abban a körben vizsgálta, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [9] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [10] A felperes a keresetében az alperes által kiállított adó- és értékbizonyítványok tartalmával okozott kára megtérítését kérte; állította, hogy kár érte amiatt, hogy a végrehajtási eljárás során az árverés az alperes által először kiállított adó- és értékbizonyítvány figyelembevételével, alacsonyabb forgalmi értéken történt; az alperes által másodszor, a kérelmére kiállított adó- és

értékbizonyítványban már magasabb értéket jelölt meg az ingatlanhányada értékéül, mint a végrehajtó megkeresésére készített értékelés során.

- [11] A bíróságnak a kereset alapján azt kellett vizsgálnia, hogy a kár megtérítésének a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének (Ptk.) 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott speciális törvényi feltétele megléte esetén a szerződésen kívül okozott kárért való általános polgári jogi kártérítési felelősségnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti együttes feltételei fennállnak-e. Bármelyik feltétel hiánya a kereset elutasítását eredményezi. A Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése speciális feltételt fogalmaz meg az államigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség esetén, mert az ilyen kárért való felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Ez a követelmény az általános kárelhárítási kötelezettségnek a beépítése ennél a kárfelelősségi formánál, és ha elmarad, ez kizárja a kártérítési felelősség egyéb feltételeinek a vizsgálatát és a kártérítési felelősség megállapítását.
- [12] Az alperes a perben azzal védekezett, hogy a felperes egyrészt nem élt a jogorvoslati lehetőségével, másrészt nincs olyan jogellenes és felróható magatartása, amellyel a felperes kárát okozta volna.
- [13] Mindkét bíróság elutasította a felperes keresetét, eltérő indokok alapján. Az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a felperes nem élt a rendes jogorvoslati lehetőséggel, ezért a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltétel hiányában, a kártérítés további feltételei fennállásának a vizsgálata szükségtelen. A másodfokú bíróság ezzel szemben azt állapította meg, hogy a vitás adó- és értékbizonyítvány kiállítása során a felperes nem tekinthető ügyfélnek, mert annak kiállítására a végrehajtó, mint ügyfél megkeresése alapján került sor, ezért a hatósági bizonyítvány tartalmának valótlanságát csak a végrehajtási eljárásban bizonyíthatta. A végrehajtási eljárás hozta létre azt a közhatalmi jogviszonyt, amelyben a beszerzett hatósági bizonyítvány a joghatását kifejtette, a felperes eljárási és anyagi jogait befolyásolta, ezért a felperes kára a végrehajtási eljárásban keletkezett. Az alperes magatartása és a felperes által állított kár közötti releváns oksági kapcsolat ezért nem állt fenn.
- [14] Az adott esetben az alperes által kiállított két különböző időben, más-más kérelmező kérelmére, és részben eltérő tartalmú, de ugyanarra az ingatlanra vonatkozó adó- és értékbizonyítvány tartalmára alapította a felperes kárigényét és lényegében azt sérelmezte, hogy a végrehajtó megkeresésére készült hatósági bizonyítványban szereplő értékelésben más, alacsonyabb összeget

határozott meg az alperes - és ennek alapján került sor a végrehajtási eljárásban az ingatlanhányad becsértéke megállapítására, majd értékesítésére -, mint az utóbb, a kérelmére készült hatósági bizonyítványban.

- [15] A felperes keresetéhez képest azt kellett vizsgálni, hogy abban az eljárásban, amelyben az alperes határozatát felhasználták - és véleménye szerint azzal a kárát okozták - volt-e az állított kár elhárítására alkalmas, rendes jogorvoslat, s azt a végrehajtási eljárásban adós - s ekként ügyfél - alperes igénybe vette-e.
- [16] A kialakult bírói gyakorlat szerint a jogorvoslati lehetőségek kimerítésénél mindig csak az adott jogsérelem orvoslására alkalmas jogorvoslati eszköz vehető figyelembe, amennyiben a vonatkozó jogszabályban írt jogorvoslati lehetőség a kár elhárítására alkalmatlan, az igénybevételének elmaradása nem eredményezi a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális feltétel hiányának megállapítását. Az adott esetben az a speciális eset valósult meg, hogy az alperes által először kiállított adó- és értékbizonyítványt a végrehajtó használta fel a végrehajtási eljárása során; ennek alapján határozta meg az ingatlanhányad becsértékét. A felperesnek azonban erről tudomása volt, ahogy arról is, hogy a becsértéket megállapító határozat ellen jogorvoslatnak van helye.
- [17] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy e körben a felperesnek lehetősége volt, a végrehajtó kérelmére kiállított adó- és értékbizonyítvány tartalmát kifogásolni, az ebben megállapított értékelést vitatni, azt végrehajtási kifogás útján megtámadhatta volna. Ezt azonban a felperes elmulasztotta, nem élt ezzel a jogorvoslati lehetőséggel, amely alkalmas lett volna a kára elhárítására, ezért megállapítható, hogy miután nem élt a rendes jogorvoslat lehetőségével, így a kártérítési felelősség további feltételeinek vizsgálatára nem volt szükség. A jogorvoslati lehetőség igénybevétele elmulasztásának oka - a felperes anyagi helyzete - figyelembe nem vehető.
- [18] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt általános hivatkozás, jogszabály megjelölése nélkül, miszerint a felperes „jogszabálysértés körében hivatkozni kíván a keresetlevélben és a fellebbezésben megjelöltekre”, nem felel meg a Pp.-ben előírt határozott kérelemnek, ezért e körben a jogerős ítélet felülvizsgálatára sem kerülhetett sor.

A döntés elvi tartalma

- [19] Minderre figyelemmel, miután kétségtelenül megállapíthatóan a felperes nem élt a rendes jogorvoslat lehetőségével, amely alkalmas lehetett volna az állított kárának orvoslására, a kártérítési felelősség további feltételeinek a vizsgálatára szükség nem volt.

Záró rész

- [20] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [21] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. október 19.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző
HM